

ZINSITIEF; sensitief voor zingeving in sociaal werk

Hoe kunnen geestelijk verzorgers, sociaal werkers en vrijwilligers samen werken aan herkenning en ondersteuning van zingeving onder thuiswonende ouderen?

Achtergrond

Gedurende de levensloop krijgen mensen te maken met zingevingsvragen. Bij het ouder worden kan dat bijvoorbeeld gaan over hoe het leven in te richten na bijvoorbeeld het verlies van een partner, het wegvallen van een sociaal netwerk, eenzaamheid, relatieproblemen, pensionering, (gedwongen) verhuizing, ingrijpende gezondheidsklachten, of het naderende einde.

Zingeving draagt bij aan een goed, gezond en zinvol leven. Het is van belang bij het voorbereiden op goed ouder worden en deelnemen aan de samenleving. Vroegtijdige signalering van zingevingsvragen en professionele ondersteuning kan helpen om gezondheidsproblemen te voorkomen die ontstaan door gebrek aan zingeving, en bijdragen aan een beter en zinvoller leven.

Steeds vaker krijgen ook sociaal werkers, vrijwilligers en andere professionals in het sociaal domein in hun werk te maken met vragen rondom zingeving. Hoe worden deze vragen herkend, hoe wordt hierin passend ondersteund, en hoe wordt daarin samengewerkt met de verschillende wijkprofessionals waaronder geestelijk verzorgers?

Geestelijk verzorgers zijn deskundigen in het herkennen en ondersteunen van vragen die gerelateerd zijn aan zingeving. Tot 2019 werkten zij voornamelijk binnen

zorginstellingen, maar zij kunnen sinds 2019 ook voor mensen thuis hun ondersteuning aanbieden. Het is nog wel een zoektocht hoe zij dat het beste kunnen doen; wat zijn de vragen die leven, wie is de aangewezen professional/persoon om hierin te ondersteunen, en via welke weg komen zij in contact met mensen die baat hebben bij ondersteuning? Samenwerking met zorg- en welzijnsprofessionals in de wijk is van belang.

Doel

We willen een beweging op gang brengen op het terrein van:

- het versterken van de competenties van sociaal werkers en vrijwilligers om herkenning van zingevingsmomenten en zinragen te krijgen;
- het samenwerken van geestelijk verzorgers en sociaal werkers en vrijwilligers;
- een verbetering van de ondersteuning ten aanzien van een goed en zinvol leven onder thuiswonende ouderen.

Verwachte resultaten

Via dit actieonderzoek bieden we handvatten:

1. om aandacht voor een goed en zinvol leven onder 50-plussers in te bedden in zorg- en welzijnsbeleid in de wijk, en;
2. om afstemming tussen ouderen, geestelijk verzorgers en sociaal werkers ten aanzien van begeleidingsopties te borgen.

Participatief actieonderzoek

Sociaalwerkorganisaties, netwerken palliatieve zorg, geestelijk verzorgers, ouderen, vrijwilligers, studenten en onderzoekers werken samen aan dit thema, in werkgroepen in Nijmegen, Zwolle, Dalfsen en Meppel. De leden van de werkgroepen komen regelmatig bijeen voor kennisdeling, het stellen van verbeter-/ontwikkeldoelen, en het formuleren van actieplannen.

Buiten deze bijeenkomsten verzamelen de werkgroepleden informatie over behoeften, knelpunten en verbeter- en samenwerkingsmogelijkheden, en testen zij nieuwe werkwijzen in de praktijk samen met

hun collega's. Ook wisselen de werkgroepen onderling uit om van elkaar te leren, en daarbij worden ook regionale en landelijke partijen betrokken.

Overige informatie

Dit actieonderzoek wordt mogelijk gemaakt vanuit het programma Zingeving en Geestelijke verzorging van ZonMw (projectnummer 10050011910002). Het actieonderzoek loopt van 1 april 2020 tot 1 april 2022.

Projectleider: dr. Franka Bakker,
fc.bakker@windesheim.nl.

